

Francesc de P. Bedós i Arnal, metge, escriptor, pintor i mecenes

Francesc de P. Bedós i Arnal va nèixer a Xerta (Baix Ebre), l'any 1867, i va morir a Sabadell, el dia 22 de març de l'any 1927, a l'edat de 60 anys, després d'una vida exemplar dedicada a la família, a la medicina, a les lletres, a la pintura i a la nostra cultura, destacant en tot, per la seva laboriositat i el seu patriotisme insubornable. Fill de Francesc de P. Bedós y Gabaldà i de Josepa Arnal i Matheu, uns pares modèlics que donaren als seus fills una acurada formació pedagògica i cultural.

Francesc de P. Bedós i Arnal.

Francesc de P. Bedós i Arnal es maridà amb l'asturiana Maria Garcia i Ciaño, dotada d'una vasta cultura, esposa abnegada i fidel. D'aquest matrimoni fruitaren sis fills: Francesc de P., Pere, Maria Teresa Josepa, Salvador i Tomàs, els quals esdevingueren uns arrelats sabadellencs dels quals n'ha sorgit una admirable nissaga.

Francesc de P. Bedós i Arnal cursa els primers estudis escolars amb els seus propis progenitors, que eren uns excel·lents pedagogs, i més tard la carrera de Medicina, doctorant-se a l'edat de 22 anys. En acabar la carrera, ingressà com a metge a la Companyia Transatlàntica i, durant més de tres anys, navegà per tots els mars i conegué diversos països com: Filipinas, Buenos Aires, Xile, Perú, Cuba, New York, Egipte, Terra Santa, i també visità Xina, Africa del Nord, Desert del Sahara, Anglaterra, etc...

Amb la seva docta formació cultural i el seu caràcter, aquests viatges li forniren un complet bagatge de coneixements que li permeté destacar d'una manera rellevant entre els seus conciutadans i amics. La literatura, la poesia, la música i la pintura, per aquest ordre, foren les seves apassionades afeccions.

FUNDADOR DEL CENTRE EXCURSIONISTA

Fou membre actiu del Centre Català, de Sabadell, i era molt amic de les figures rellevants de la política i la cultura local, com també ho era de l'eminent escriptor i poeta Angel Guimerà i Jorge (1847-1924), el qual havia menjat diverses vegades a la llar del nostre biografat. El mateix podríem dir dels insignes patriotes catalans Maria Vayreda i Vila (1853-1903), Domènec Martí i Julià (1861-1917), Artur Masriera i Colomer (1860-1929) i molts d'altres que no és possible ressenyar en aquest curt espai biogràfic que disposem.

Amb l'inoblidable patrici sabadellenc, Joan Montllor i Pujal, amb qui l'unia una entranyable amistat, fou un dels fundadors del Centre Excursionista del Vallès, i coneixia pam a pam tota la geografia catalana. Ensenys, era un admirable polifacètic i, per damunt de tot, un mecenes de causes justes i nobles. El seu amor a la cultura catalana es posà de manifest manta vegades: el

Centre Català, l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana i La Lliga del Bon Mot en guarden fidels testimonis en els seus arxius. Fou president del Cos Mèdic Municipal de Sabadell, condecorat amb la Creu de Beneficència de Primera Classe i Cavaller de la mateixa orde.

Francesc de P. Bedós i Arnal exercí la professió de metge amb zel i humanitat durant tota la seva vida, la qual fou pròdiga i exemplar en tots els ordres. Home sentimental i humà, feia el bé perquè el sentia, devenint un heroic complidor del seu deure. Esperit cultíssim, escriptor i poeta, com si no capigués dintre l'estoig material del seu cos pulcre i de la seva figura elegant, es manifestà i exel·lí en les lletres, les arts i en diverses activitats culturals. Llevat de la seva venerable testa blanca, tot en ell era jove: cor, il·lusions, ideals i esperances. La seva llar, enriquida per les dèries de la seva ànima idealista i alegrada amb la seva tendror d'espós i pare sempre jovial, devingué un pairal fogar que féu honor a les seves afecions de bibliòfil i d'artista, i un gloriós arxiu amagat de cultura ciutadana. Home de ciència que tenia un cor d'infant i un dir franc i convincent portà el conhort a moltes llars. Apòstol de la terra catalana, caminava sempre de cara a la llum del progrés, sentint fretures per la grandesa de la pàtria. Per modestia i humilitat refusà sempre tot càrrec de representació pública i oficial, però fou el primer cooperador de tota bona obra ciutadana.

CERCADOR DE LA DIGNIFICACIÓ HUMANA

Amb la seva inevitable mort, Sabadell perdé un benefactor; les lletres, les arts, i la cultura, un fervent devot; els amics, un company lleial i desinteressat i la nostra ciutat, un patrici que fou un model de ciutadania. El seu nom, apreciat per la classe mèdica local, traspasà les llindes ciutadanes.

Durant tota la seva vida, Francesc de P. Bedós i Arnal, fou un revolucionari d'ell mateix; la seva assombrosa activitat en tots els prismes del saber el féu un personatge admirable i estimat, un cercador de la dignificació humana i això, tant en la literatura, com en la poesia i en la pintura. A tot arreu transparentà el fort humanisme que li va donar la Medicina la qual exercí sempre

amb amor i quasi sempre discretament, encara que de vegades traspasés amb la seva gran volada els horitzons de la ciència. El nostre biografat tenia intuïció i orientació diagnòstica i àdhuc el seu jo suggerí en el difícil art de tractar els malalts, va tenir la facilitat de distingir sempre el malalt i la malaltia.

El Doctor Bedós, com l'anomenava tothom, fou un apassionat dels llibres, éssent considerat com el primer bibliòfil de Sabadell i un dels primers de Catalunya, puix la seva biblioteca particular era l'admiració de propis i estranys. El seu ex-libris diu ben clarament qui era el Doctor Bedós. El seu simbolisme està representat per una matrona, la Ciència Mèdica, voltada de les altres ciències, les arts, i les belles lletres: la pintura, la poesia, la literatura, la filosofia i la música, donant-se les mans, i la susdita matrona, des del lloc central dirigint el seu esguard emocionat a la poesia. Veritablement aquest ex-libris era la seva fisonomia moral

UNA NISSAGA ADMIRABLE.

La població del Pont de l'Armentera (Alt Camp), que mai no oblidà el seu record professional i humà, donà el nom del «Doctor Francesc de P. Bedós i Arnal» a una plaça de la vila, per perpetuar la memòria del seu pas per l'esmentada població en aquella memorable epidèmia que s'hi va declarar els anys 20 i en la que el Dr. Bedós hi prestà tants serveis. També Sabadell l'hauria de recordar, donant el seu nom a un carrer o plaça de la ciutat i, molt més, tenint en compte que en la nissaga dels Bedós hi ha aquell altre inoblidable sabadellenc que continuà la seva obra mèdica, que fou el Dr. Francesc de P. Bedós i Garcia-Ciaño

(1893-1978), pare dels actuals metges Francesc i Graciell Bedós i Casals, a part de la resta admirable de la nissaga Bedós Garcia-Ciaño i llur fruitada de la qual tant podríem parlar.

La semblança biogràfica del Dr. Francesc de P. Bedós i Arnal no es pot limitar a unes simples pinzellades. La vida i la seva obra mereix una extensa biografia. Llàstima que els seus entranyables amics, el llorejat poeta Mn. Josep Cardona i Agut (1871-1934) i l'inoblidable Dr. Josep Argemí i Lacona (1883-1944), que expressaren magníficament, en sengles escrits, la valorització humana, professional i intel·lectual del nostre biografat, en ocasió de la seva mort, no n'haguessin fet un extensa biografia.

ESCRITOR I MECENES

En aquesta semblança no hi podia mancar el mecenatge al seu amic d'infantesa, el pintor tortosí, Francesc Gimeno i Arasa (1858-1927), que el nostre biografat portà a Sabadell; visqué en la pròpia llar del Dr. Bedós, en companyia de tota la família, que el respectaven i l'admiraven i del que segurament la magnífica pintora, Maria Teresa Bedós i Garcia-Ciaño, en fou una afortunada deixeble. Amb aquest mecenatge, Sabadell guanyà un fill adoptiu i Catalunya s'enriquí amb l'obra del genial pintor, el nom del qual està enregistrat en el Diccionari Biogràfic, d'Albertí i en la Gran Enciclopèdia Catalana, entre moltes d'altres.

La producció literària i poètica del nostre biografat excel·lí, a més a més, en el teatre, deixant, entre altres obres, algunes, tan celebrades com «La Flor de la Immortalitat», amb

música del mestre Mn. Miquel Ferrer i Romanatxo (1861-1912), que assolí grans èxits de públic i crítica.

També es digne de recordar aquelles cèlebres vetllades literàries que fundà el nostre biografat en el Centre Català, en les quals destacaren el grup de rapsodes —homes i dones—, que llegien cara el públic, individualment o en diàleg, les millors poesies i proses catalanes i que varen tenir arreu un triomf esclatant i inesperat, puix es tractava d'un espectacle nou i sense parió. A una d'aquestes vetllades al Centre Català hi assistí l'il·lustre poeta, Angel Guimerà, el qual quedà sorprès i meravellat de la dicció i l'art dels nostres rapsodes, el mestratge dels quals no era altre que el del Dr. Francesc de P. Bedós i Arnal.

És incomprendible com en els medis culturals i municipals (Conselleria de Cultura) s'hagi divulgat tan poc l'obra d'aquest gran patrici, que morí a la nostra ciutat el dia 22 de març de l'any 1927, a l'edat de 60 anys després d'una vida fructífera al servei de la cultura.

Durant molt de temps, tingué en el Diari de Sabadell una columna amb el títol de: «La paraula de l'Avi», que era esperada amb fruïció pels lectors. Moltes poesies seves es publicaven el mateix Diari i en la «Revista de Sabadell», totes escampades, ja que mai no publicà cap llibre.

També va fundar i dirigir una revista local amb el nom d'«ARS», de la qual en fou sots-director el poeta Mestre en Gai Saber, Joan Arús i Colomer (1891-1982). El nostre biografat donà moltes conferències sobre medicina, art i política catalana. Fou un dels primers sabadellencs que disposà de màquina de fotografier i, amb el seu amic Joan Vilatobà i Figuls (1878-1954), feien diferents sortides al camp per copiar les bel·leses de la naturalesa i fer magnífiques fotografies artístiques a les que era molt afeccionat.

Com a cloenda d'aquesta breu semblança biogràfica, ens plau ressaltar que la figura d'aquest insigne patrici sabadellenc, està enregistrada en els esmentats Diccionari Biogràfic, d'Albertí, i en les pàgines de la Gran Enciclopèdia Catalana i també a la Gran Enciclopèdia Temàtica Catalana, a part de molts altres d'entre els quals destaquem els citats anteriorment de Mossèn Cardona i el Doctor Josep Argemí i Lacona i aquells altres ressenyats per tota la premsa local i forana, d'entre els quals consignem els del Diari de Sabadell dels dies 23-3-1927 i 29-3-1928.

Volem agrair des d'aquestes pàgines, el material escrit i gràfic facilitat pel nostre bon amic Pere Bedós i Garcia-Ciaño, gràcies al qual el nostre arxiu ha quedat augmentat i enriquit.

Ricard Simó i Bach.